

Gudstjeneste i Lille Lyngby Kirke

den 30. december 2018

Kirkedag: Julesøndag/A

Tekst: Es 63,7-9; Gal 4,4-7; Luk 2,25-40

Salmer:

LL: 108 * 102 * 107 * 67 * 104,5 * 121

Da jeg læste teologi, mødte jeg for første gang i mit liv den opfattelse, at Lukasevangeliet kapitel 1 og 2 var det pure opspind. Det var myter, som eftertiden har tillagt Jesu barndom. Det var folkløse, altså folkelige, hyggelige, opbyggelige fortællinger, som kunne bruges som fortællestof en hyggelig aften omkring bålet eller til moralsk oplæring af næste generation. Senere har jeg fundet ud af, at jeg har faktisk også en del kolleger, der har den opfattelse. Ført ud i det – for mig absurde – er konsekvensen den, og der er nogle, der drager den konsekvens, at de aldrig læser de første kapitler af Lukasevangeliet, undtagen når de skal til gudstjenestebrug. Og så må man jo tage afsæt i fortællingen, netop ved at tage afstand fra den som en seriøs fortælling om vor Frelser og Herre. Og for lige at runde dette af, så er det ikke så mærkeligt, hvis nogle spørger, hvordan de så forklarer Jesu komme til jord. Det er faktisk meget simpelt. Og meget ofte går begrundelsen også hånd i hånd med fornægtelsen af undfangelsen af Helligånden og jomfrufødslen. Jesus er, i denne sammenhæng, en ganske almindelig mand med særlig flair for det guddommelige og med en høj moral, og Jesus-historien begynder først, da Jesus er fuldvoksen mand, der får et særligt kald fra Gud og så at sige adopteres af Gud i Jesu dåb af Johannes Døber, og derved bliver han Guds søn og går derefter Guds bud.

Jeg deler absolut ikke denne opfattelse af Lukasevangeliets første kapitler, af Helligånds-undfangelsen, jomfrufødslen og adoptionsteorien. Og en af de ting, jeg synes er synd for mennesker med denne opfattelse er, at de derved går glip af noget meget væsentligt om Jesus; men de snyder også sig selv for en fantastisk smuk fortælling. At de ydermere får flere forklaringsproblemer end afklaringer, er så en anden sag, som ikke skal optage os i dag. Jeg tror på barndomsfortællingerne om Jesus lige fra undfangelsen og hele molevitten, og jeg tror på dem som fortællinger om Jesus, sådan som Gud ville det.

Og jeg synes, at fortællingerne om barn Jesus i templet og mødet med Simeon og Anna er nogle fantastisk smukke fortællinger. Der er en stemning af ro, tillid, forventning og tro i hele fortællingen. Der er også en teologi, der tydeliggøres for os. Paulus nævner i dagens tekst fra Galaterbrevet, at Jesus blev født under loven for at løskøbe os under loven. I evangeliet hører vi om, at Maria og Josef bringer barnet til templet, for at opfylde lovens bestemmelser. Jesus træder fra første færd ind i lovens liv, for at opfylde lovens bestemmelser, således at hvor det ikke sker, dvs. i menneskers liv, der kan nådens bestemmelser træde i stedet. I stedet for, at vi skal fortjene os til Guds rige og nåde, så får vi del i det, vi arver det, fordi vi i Jesus er Guds børn.

Simeon. Der står om ham, at han ventede Israels trøst. Der står også, at da han har set barnet, synes han, at nu kan han godt dø, og han kan dø med fred, for han har set Guds frelse. Hvor gammel mon Simeon er? Der står, at han er retfærdig og from; men der står ikke noget om hans alder. Der står intet i teksten, som kan give os et hint om hans livstid. Jeg tror ikke, jeg er den eneste, der altid har forestillet mig Simeon som en gammel mand, eller i hvert tilfælde som en mand pænt oppe i årene. Men, der står faktisk ikke noget om det. Når vi tror det, tror jeg,

det hænger sammen med, at der tales om Simeons død. Og så må han jo være gammel, for mennesker dør jo først, når de er gamle. Må han nu også det? Han behøver jo heller ikke være gammel, blot fordi vi hører om ham i sammenhæng med den 84-årige Anna.

Hvis han nu ikke er så gammel, som vi tror, men langt yngre, måske kun 20 år, hvad gør det så ved fortællingen og vores oplevelse af den? Det gør den helt vildt stærk! Faktisk mere stærk, end hvis han er gammel.

Hvis Simeon er gammel, så er det forståeligt, at han har en forventning og finder fred i dens længe ventede opfyldelse, guddommelig fred. Så kan han dø mæt og gammel af dage. Det er faktisk slet ikke utænkeligt. Jeg har mødt mennesker, der faktisk synes, at de godt kunne dø. De havde fået, hvad de synes, de kunne forvente i livet. De var fyldt op af liv, der var ikke plads til eller kræfter til mere, og de ville bare gerne have lov at hvile i fred med Gud. Vi skal også lige bemærke os, at der står ikke i teksten, at Simeon derpå gik hen og lagde sig til at dø.

Hvis nu Simeon kun er 20 år, hvad så? Så har vi en ung mand i livets forår, med hele livets sommer og alt, hvad der sådan generelt kan ske for mennesker i et langt liv med f.eks. familie, arbejde, oplevelser, børnebørn og oldebørn osv. osv. For sådan går det jo mange mennesker. En 20-årig Simeon kan sagtens have sådanne ønsker, håb og forventninger til livet. Det vil der intet ugudeligt være i. Det vil være helt naturligt. Mon ikke alle 20-årige har det sådan? Hele verden ligger åben for en, klar til at blive erobret og taget til sig og blive nydt.

Alligevel så giver han udtryk for, at da han har set Guds frelse, så kan han gå bort med fred. Han kan nu ikke længere se noget

så skønt i livet, at det kan opveje, hvad han her har set. Jeg synes, at det sætter forventninger til Gud og til livet i et helt andet lys, end langt de fleste af os normalt har forventninger i. Selv om Simeon skulle være kun 20 år, kan han jo sagtens være retfærdig og from og vente Israels trøst. Det vil ikke være første gang i historien, at netop dette fylder og kendetegner også et ungt menneske. Også unge mennesker kan blive tilskyndet af Helligånden. Og da han ser barnet, da har han bogstaveligt set, hvad der er at se i dette liv, som det væsentligste. Han har set Guds frelse. Et lys til åbenbaring for hedninger og en herlighed for Israels folk. Simeon har set, at Gud Herren vil mennesker! Simeon har set barnet som begyndelsen på opfyldelsen af Israels håb om Guds Messias.

Når jeg går på Internettet på min pc, så er startside MSN, hvilket er en side med en kolossal masse unyttig information. Men engang var der i længere tid et link til noget med overskriften: 100 steder du skal se, inden du dør. Jeg har aldrig været inde på siden, for jeg regner med, at det alligevel er umuligt og lidt ligegyldigt. Men jeg er næsten sikker på, at Simeon vil blive meget skuffet, hvis han kiggede på den side. For han ville tænke: Hvor er Guds frelse og menneskers lys? Dét er da det vigtigste. Det vil jeg tage med mig ud af denne dags tekst, og jeg vil håbe, at det også vil farve mine forventninger til Gud og til mit liv.

Vi er dog ikke helt færdige med Simeon endnu. Og det er ikke fordi, det skal handle om Simeon. Men Simeon siger også noget om barnet til dets mor, Maria. Han profeterer, at dette barn er bestemt til fald og oprejsning, og hendes egen sjæl vil blive gennemtrængt af sværdet. Ja, her kunne Simeon måske så godt lige mangle lidt situationsfornemmelse. Det står man ikke og siger til en nybagt mor: Du skal nok regne med, at du kommer til at græde mange tårer og have mange søvnløse

nætter med bekymringer for dit barn. Du kan godt regne med, at mennesker vil vende sig mod dit barn på værste vis. Ah, Simeon. Den er ikke god. Der står Maria, nybagt, ung mor, og har alle gode forventninger og håb for sit barn, og så kommer du. Vi ved jo godt, når vi står der med vores små nyfødte, at de kommer til både at le og græde, vinde og miste. Alligevel håber vi jo det bedste for dem og mest af det. Det håb knuser Simeon fuldstændig. Men det er jo ikke nyt, det han fortæller.

Maria blev godt nok lovet af englen Gabriel, at hendes søn, Guds Søn, skulle sidde på Davids trone. Men Bibelens helhedsbillede af Herrens tjener, af Messias, af Guds Søn, er ikke et heltebillede i menneskelig forstand. Det billede er Maria fortrolig med. Maria er fortrolig med, at dette barn er ikke kommet for at skabe sig jordisk rigdom og lykke. Dette barn er kommet for noget helt andet. Med dette barn kommer modsætningerne i fald og oprejsning til fulde til syne. Fald og oprejsning, sværd og modsigelse, lys og herlighed. Modsætningsfyldt, som når Guds herligheds glans åbenbares i et barn i en krybbe. Barnet er kommet for at være det samme for mennesker, som Gud Herren var for Israels folk, sådan som profeten Esajas skriver om det: ”Han (altså Gud Herren) blev en frelser for dem. Det var ikke en engel eller et sendebud, men ham selv, der frelste dem. Fordi han elskede dem og ville skåne dem, løskøbte han dem; han løftede dem op og bar dem alle fortidens dage.” Esajas bruger som Paulus ordet ’løskøbe’.

Jesus er kommet for at løskøbe mennesker og bære os alle fremtidens dage, ja evighedens dage. Modsætningen er ikke mellem Jesu guddommelighed og menneskelighed; men i hvilke forventninger vi har til Gud Herrens guddommelige menneskelighed i barnet.

På samme måde som der er forskel på, om Simeon er ung eller gammel, sådan kan der også sagtens være forskel på, hvordan vi i forskellige aldre ser Jesus. Den næste salme beskriver dette, og jeg har valgt den til i dag netop med det for øje. Vi ser forskelligt i forskellige tider. Vi har forskellige forventninger i forskellige tider. Men der er nu noget befriende i at have forventninger til Guds frelse. Forventninger til det væsentlige.

I fredags blev det bekendtgjort, at legetøjskæden BR lukker og slukker. På nettet er der masser af reaktioner fra mennesker, der er helt ude i tovene i fortvivlelse over gaver, der ikke kan byttes eller gavekort og rabatmærker, der ikke kan indløses. På nettet skrev BT med store bogstaver en kvindes navn på Bornholm, og denne kvinde var, og med farve var markeret ordene 'særlig ramt' af BR's lukning. Det lød dramatisk, så jeg klikkede mig ind i artiklen. Hendes søn havde fået to walkie-talkie-sæt i julegave, og forretningen på Bornholm var ikke blandt de få, der yderligere havde åbent, så nu kunne de ikke få det ene sæt byttet. Undskyld mig, det handler kun om legetøj. Jeg ved godt, at vi kan ikke sammenligne børns legetøj med troen på Jesus som Guds frelse. Men vi kan godt bruge det til at besinde os og tænke over, hvad det er, der skal være freden i vort sind: børn, der ikke er sure, eller barnet, der gør os til børn hos Gud, som Han vil løskøbe og bære. Vi kan ikke sammenligne disse emner; men ser vi som Simeon, så ser vi forhåbentlig, at der findes større kriser end en legetøjsbutiks konkurs. Lad os have forventninger til det væsentlige, til Gud, og vi vil få tro, tillid og ro til at klare dagligdagens kriser og udfordringer.

Har vi ingen forventninger, skal vi heller ikke forvente at se. Har vi forventninger til Gud, vil Han ved Helligånden lade os se som Simeon. Se barnet til fald og oprejsning, for sådan er han vores frelser i lys og herlighed.

Ære være Gud i det højeste og på jorden.
Fred til mennesker med Guds velbehag! Amen!